

Regeringsrätten

Rättsfall

Förmån att använda arbetsgivares bil

Besvär av TI angående J:s inkomsttaxering 1971. —

J. var under 1970 anställd som läkemedelskonsulent hos AB Ferrosan. Han disponerade för tjänsteresor och för privat bruk en hans arbetsgivare tillhörig bil av märket Volvo 145. För privatkörningen, som omfattade 774 mil, hade J till arbetsgivaren erlagt 1 274 kr (500 kr + 1 kr/mil).

I deklARATIONEN upptog J ej något förmånsvärde avseende privat nyttjande av tjänstebilen. Han antecknade att han fick betala arbetsgivaren för sådan privatkörning samt att han hade egen privat bil. TN följde i detta hänseende deklARATIONEN.

Hos LSR yrkade TI att J vid beräkning av inkomst av tjänst skulle påföras värde av förmån av bil med 2 928 kr enligt följande uppställning

prisklass III 500 mil	3 600 kr
274 mil à 2 kr 20 öre	602 kr
./. till arbetsgivaren	4 202 kr
erlagda	1 274 kr
	2 928 kr

LSR biföll TI:s yrkande men KR i Gbg fastställde TN:s beslut.

På besvär av TI yttrade RR: J disponerar för tjänsteresor och för privat bruk en arbetsgivaren tillhörig bil av märket Volvo 145, vilken är att hänföra till prisklass III enligt RN:s anvisningar angående värdering av förmån av fri bil vid inkomst av tjänst (RN I 1970:7:2). Arbetsgivaren bestrider kostnaderna för bilen och J erlägger viss ersättning för privat nyttjande av densamma. Av utredningen i målet framgår att J använt tjänstebilen för privat körning under 774 mil. J har uppgivit att denna privatkörning skett uteslutande i samband med tjänsteresor. För annan privatkörning har J utnyttjat en av honom ägd Volkswagen (prisklass I enligt nyssnämnda anvisningar). — RR finner att vid värdering av J:s bilförmån anledning saknas att med hänsyn till J:s inkomstläge och hans förhållanden i övrigt frångå prisklass III enligt RN:s anvisningar. Ej heller bör den omständigheten, att J under ifrågavarande privatkörning ej kunnat använda sin egen bil, föranleda att förmånsvärdet skall beräknas enligt andra grunder än riksskattenämnden angivit. — På grund av det anförda och då i målet ej heller i övrigt anförts bärande skäl för avsteg från RN:s anvisningar vid beräkning av förmånsvärdet fastställer RR, med bifall till besvären och med ändring av KR:s dom, LSR:s beskattningsåtgärder. (RR föredr. 10.11; dom 30.11.1976).

Resor med egen bil till och från arbetet — tidsvinst jämfört med bl a snälltåg

Besvär av E. angående inkomsttaxering 1971. — I sin deklaration yrkade E avdrag för kostnad för resor för 95 dagar med bil mellan sin bostad i Uppsala och sin arbetsplats i Stockholm med 3 888 kr. Beloppet beräknades med tillämpning av RN:s anvisningar (RN 1969:7:4) angående avdrag för resor med bil mellan bostad och arbetsplats för en färdsträcka av 1 444 mil efter 3 kr per mil för 1 000 mil och 2 kr per mil för 444 mil. Vidare yrkade E avdrag för kostnad för bussresor och tågresor under 17 dagar till och från Uppsala med 25 kr resp 188 kr. — TN medgav avdrag för kostnad för resor mellan bostad och arbetsplats med 1 676 kr, motsvarande kostnad för resor med allmänna kommunikationsmedel.

E överklagade. — TI tillstyrkte bifall i så måtto att avdrag för snälltågstillägg i ena riktningen skulle medges med (7 x 40 =) 280 kr.

LSR fann av utredningen i målet inte klart framgå, att E genom att vid resorna till och från arbetet använda bil i stället för allmänt kommunikationsmedel, däri innefattat snälltåg i den utsträckning TI i sitt yttrande angivit, regelmässigt gjort en tidsvinst av minst en och en halv timme per dag.

KR yttrade: KR finner E på av LSR anförda skäl icke berättigad till avdrag för kostnader för resor med egen bil mellan bostad och arbetsplats. E får däremot anses berättigad till avdrag för kostnader för resor med allmänna kommunikationsmedel med ytterligare 190 kr. —

E fullföljde sin talan och anförde bl a: En fråga av största vikt är enligt min mening huruvida tidsvinsten skall beräknas utifrån de kommunikationsmedel som jag i praktiken kan erhålla avdrag för eller ej. Undertecknad har i målet hävdad att denna tidsvinst skall beräknas utifrån restiden med billigaste allmänna kommunikationsmedel. Såväl LSR som KR har i och för sig utifrån detta beräknings sätt accepterat att tidsvinsten är av den storleken att den berättigar till avdrag för resekostnad med bil, eftersom jag medgivits avdrag för snälltågstillägg. Detta torde emellertid inte innebära att jag fortsättningsvis var berättigad att åka snälltåg och erhålla avdrag för denna merkostnad. Tidsvinsten vid resa med snälltåg i förhållande till restiden med 'vanligt tåg' uppgår till fem—tio minuter och torde inte motivera ett sådant avdrag. Under angivna förhållanden synes det inte rimligt att tidsvinsten beräknas utifrån restiden med snälltåg. — En annan principiellt viktig fråga avser huruvida avdrag för resekostnader med bil kan erhållas för del av år — i detta fall sommartiden (maj—augusti). Vid resa med bil under denna del av året överstiger tidsvinsten med god marginal en och en halv timme även om denna tidsvinst beräknas utifrån en resa med snälltåg. Enligt min uppfattning synes det inte rimligt att reseavdrag under en period som omfattar en tredjedel av året och som dessutom regelbundet återkommer varje år inte skall kunna bedömas för sig. Avdrag har vägrats med motiveringen att den i RSV:s anvisningar åsyftade regelbundenheten inte kan anses uppfylld. Enligt min mening har nämnda regel tillkommit för att markera att enstaka resor med en tidsvinst överstigande en och en halv timme inte berättigar till avdrag. Detta har bl a medfört att det inte ansetts tillräckligt att tidsvinsten uppgår till en och en halv timme utan att man har därutöver krävt en viss marginal. I mitt fall är det uppenbart att tidsvinsten vid resa med bil regelbundet uppgår till mer än en och en halv timme under sommartiden.

TI invände bl a: E har dels ifrågasatt riktigheten i att fråga huruvida hans tidsvinst vid färd med egen bil bedömts i relation till att han kunnat använda sig av snälltågsförbindelser mellan Uppsala och Stockholm samt hävdad att dessa förbindelser inte utgjort billigaste färd-sätt i enlighet med RSV:s anvisningar dels ock anförde att regelmässighet vad gäller tids-

vinst vid färd med egen bil måste anses föreligga jämväl under viss del av beskattningsåret då under denna del av året erforderlig tidsvinst uppnås på grund av att andra arbetstider (sommartid) tillämpas. — Angående förstnämnda frågeställning bör framhållas att RSV:s anvisningar rörande avdrag för kostnad för resor med bil mellan bostad och arbetsplats måste tolkas så att avdrag för kostnad för bilresor utgör undantag från huvudprincipen att avdrag medges för kostnad för färd med tillgängligt allmänt kommunikationsmedel såsom järnväg, spårväg eller buss. Under sådana förutsättningar framstår det som uppenbart att frågan om tidsvinst måste kunna bedömas med hänsynstagande till möjligheten att utnyttja tillgänglig snälltågsförbindelse. I nämnda anvisningar anges bl a att såsom skälig kostnad för resor till och från arbetsplatsen bör vid taxering i regel anses lägsta avgift för tillgängligt allmänt kommunikationsmedel och lägsta kostnaden för detta färd sätt blir då avgiften för månadsbiljett jämte snälltågstillägg. — Beträffande frågan om tidsvinst under sommaren ansåg TI att E inte heller under sommartiden ifråga uppnått erforderlig tidsvinst om 90 minuter.

RR yttrade: Av omständigheterna i målet kan inte anses klart framgå att användandet av bil i stället för allmänt kommunikationsmedel, därvid även tillgängliga snälltågsförbindelser är att beakta, vare sig sommar- eller vintertid regelmässigt medfört en tidsvinst för E av minst en och en halv timme sammanlagt för fram- och återresan. Vid sådant förhållande saknas förutsättning att medge E avdrag för bilkostnader för resorna till och från arbetsplatsen och avdrag skall i stället medges för kostnad motsvarande lägsta avgifter för tillgängliga allmänna kommunikationsmedel. Eftersom vid tidsvinstbedömningen hänsyn tagits till möjligheten att utnyttja tillgängliga snälltågsförbindelser, skall härvid även tilläggsavgift för färd med snälltåg inräknas. I enlighet härmed är E berättigad till avdrag för kostnader för resor med allmänna kommunikationsmedel med den uppgivna kostnaden för sådan avgift eller med ytterligare 120 kr. (RR föredr. 4.8; dom 13.8.1976).

Avdrag för utländsk skatt i form av avgift till statlig organisation?

Besvär av H angående inkomsttaxering 1970. — I sin deklaration 1970 yrkade tjeckoslovakiske medborgaren H, som varit anställd som musiker hos Konserthusstiftelsen i Malmö sedan den 1 sept 1964, under inkomst av tjänst avdrag med 2 109 kr för avgift om 6 procent av i Sverige intjänade medel vilken erlagts till statliga tjeckoslovakiska artistförmedlingen Pragokonsert. — TN och PN vägrade avdrag för avgiften.

KR i Gbg och RR lämnade H:s besvär häröver utan bifall. RR yttrade: Såsom KR funnit får den av H erlagda avgiften till statliga organisationen Pragokonsert i Tjeckoslovakien anses vara att jämställa med sådan inkomstskatt, för vilken omkostnadsavdrag eller avräkning av utländsk skatt ej kan medges, enär förvärvskällan är lokaliserad här i riket. (RR föredr. 10.11; dom 6.12.1976.)

Anm.: Se RRK K73 1:44 samt Svensk Skattetidning 1957 s. 68—82 (KGA Sandström) och SOU 1950:35.

”Förbättring” gjord av annan än fastighetsägaren

Besvär av R angående inkomsttaxering 1971. — TN avvek från R:s deklaration genom att till beskattning såsom intäkt av annan fastighet upptaga ett belopp om 13 000 kr, hänförligt till kostnad som ett av R och hans familj ägt bolag nedlagt i en denne tillhörig fastighet.

I besvär hos LSR yrkade R att taxeras enligt deklarationen under påståendet att de nedlagda kostnaderna inte verkat värdehöjande på fastigheten utan endast haft betydelse för bolagets rörelse. — LSR och KR i Sundsvall ogillade R:s talan.

RR yttrade: R innehar, tillsammans med hustru och barn, samtliga aktier i Rörförsäljnings AB Stig R. Han äger vidare en fastighet, som till 68 procent är uthyrd till bolaget och på vilken bolaget driver sin verksamhet. Återstoden används av familjen R som bostad. Under 1970 iordningställdes ett område om 8,4 x 7 meter till uppställningsplats för tunga lastbilar. Kostnaderna för de utförda arbetena har bestritts av bolaget och till ett belopp om 17 670 kr kostnadsförts. — Det spörsmål som i första hand skall prövas i målet är det, huruvida den ifrågavarande anläggningen medfört förbättring av R:s fastighet av bestående värde. — Fastigheten är belägen inom ett område som enligt fastställd stadsplan är avsett för bostadsändamål, friliggande hus. Anläggningen utgör uppställningsplats för tunga lastbilar och kan rimligen ej anses vara till fördel för fastigheten såsom bostadsfastighet. Endast för det fall att med fog har kunnat antagas att fastigheten skulle få varaktigt användas för verksamhet, vari anläggningen kunde tjäna sitt syfte, kan dess utförande anses ha verkat varaktigt värdehöjande. Med hänsyn till fastighetens belägenhet och beskaffenhet i övrigt kan emellertid ej grund för sådant antagande anses ha förelegat när anläggningen utfördes. Enär anläggningen följaktligen ej medfört förbättring av fastigheten av bestående värde, kan de i anläggningen nedlagda kostnaderna ej till någon del tagas till beskattning hos R. (RR föredr. 10.11; dom 30.11.1976).

Anm.: Se SOU 1963:52 s 265—267.

Skogskörslor med egen traktor åt domänverket — rörelse eller tjänst?

Besvär av L angående inkomsttaxering 1971. — I sin deklaration uppgav L vid beräkning av inkomst av rörelse (traktorrörelse) intäkterna till 116 148 kr. Härav utgjorde 108 768 kr lön och 5 101 kr traktaments- och reseersättning från domänverket samt 2 279 kr intäkter av legokörningar. I beloppet 108 768 kr ingick kostnadsersättning från domänverket med 80 138 kr för hållande av egen traktor. Verket hade även utbetalat ersättning för mervärdeskatt med 6 817 kr. Enligt kontrolluppgiften från domänverket var L deltidsanställd och arbetsgivaren hade icke innehållit preliminär skatt. L hade under beskattningsåret haft en anställd i 5 dygn. —

TN taxerade L för inkomst av traktorrörelse.

I besvär över taxeringen yrkade L avdrag för resekostnader varom här ej är fråga. Han framhöll bl a att han var anställd skogsarbetare och ingav skriftligt besked om anställning i domänverket.

LSR yttrade, såvitt nu är i fråga: Den skattskyldige är anställd hos domänverket och hans inkomster av traktorkörslor hänförs sig till huvudsaklig del till denna anställning. Hans inkomster av denna verksamhet skall därför hänföras till inkomst av tjänst. Rätten överför inkomsterna från inkomst av rörelse till inkomst av tjänst. Därvid avför rätten från beskattning deklarerade kostnadsersättningar på sammanlagt 5 101 kr (4 937 + 164), eftersom ersättningarna utgått från staten och därför är skattefria. I konsekvens med detta kan avdrag ej erhållas för kostnader som ersättningarna avsett att täcka.

Hos KR yrkade L att inkomsten av traktorkörningarna skulle beskattas såsom inkomst av rörelse. — KR i Sundsvall lämnade besvären utan bifall.

Hos RR fullföljde L sin talan.

TI tillstyrkte bifall och framhöll bl a — med hänvisning till den omfattning som verksamhet av ifrågavarande slag hade i Västerbotten, ett av landets största skogslän — : Om inkomst av denna verksamhet skall såsom LSR och KR funnit beskattas som inkomst av tjänst kommer den skattskyldige i betydligt sämre läge än sådan skattskyldig, som driver verksamheten i form av handelsbolag eller aktiebolag. I motsats till den förstnämnde är firmaägaren berättigad till investeringsavdrag, utrangeringsavdrag m m.

RR yttrade: L utför skogsarbete med egen traktor. Under beskattningsåret har körningarna i huvudsak utförts för blott en uppdragsgivare, nämligen domänverket. Visserligen har L 1968 av domänverket erhållit ett bevis om anställning som säsonganställd skogsarbetare för utförande av virkeskörning med egen traktor, men under beskattningsåret har domänverket, som därunder till L utbetalat 120 686 kr, icke verkställt avdrag för preliminär skatt. Härav får anses följa att domänverket icke uppfattat L som anställd hos verket denna tid. L har haft avsevärda kostnader för bl a maskinell utrustning. Med hänsyn till anförda förhållanden får L:s nu ifrågavarande verksamhet anses utgöra rörelse. (RR föredr. 9.11; dom 14.12.1976; en ledamot ville vägra bifall.)

Anm.: Se RÅ 1972 not. 812. (Skattenytt 1973 s 279).